

MONITORUL

PRIMĂRIEI ORAȘULUI DETA

Anul XIV • Nr. 169 • Noiembrie 2022 • Apare lunar • GRATUIT • www.detatm.ro

Proiecte europene de peste 25 de milioane de lei, în derulare la primărie

Primăria Deta derulează în această perioadă proiecte cu finanțare europeană în valoare de peste 25 de milioane de lei. O parte dintre proiectele depuse spre finanțare pe diferite axe au fost aprobate și lucrările au început fiind acum în diferite stadii de execuție. În perioada de implementare au intrat două proiecte pentru creșterea eficienței energetice a unor blocuri din oraș. Șase blocuri de locuințe vor fi anvelopate prin cele două proiecte cu o valoare de aproape 10 milioane de lei. Un alt proiect aprobat se referă la crearea unui sistem inteligent de transport în orașul Deta prin amplasarea în localitate a 15 stații pentru transport în comun și a două automate pentru bilete. Un alt proiect de peste 5 milioane de lei prevede construcția unei piste de biciclete care va lega orașul Deta de satul Opațița. Sunt aprobate alte două proiecte

cu finanțare europeană care prevăd reabilitarea energetică a clădirilor în care își au sediul muzeul și primăria. Nu în ultimul rând amintim de proiectul de aproape 5 milioane de lei prin care se va realiza transportul public în oraș și în zona periurbană prin achiziția unui autobuz și a unui microbuz electric pentru transport în scop comunitar.

Iluminat public cu lămpi LED la Deta

Au fost montați stâlpii pe care se vor amplasa corpurile de iluminat cu LED în cadrul proiectului „Reabilitare și modernizare sistem iluminat public în Orașul Deta, prin înlocuirea de corpuri de iluminat existente și modernizarea punctelor de aprindere existente”, proiect finanțat prin Regio - Programul Operațional Regional 2014-2020, AXA PRIORITARĂ 3.

Până acum au fost montate 624 din cele 703 lămpi de tip LED, au fost montate 4 puncte de aprindere din cele 7 proiectate, a fost săpat șantul pentru cablul subteran pe o lungime de 120 de metri din cei 630 prevăzuți în proiect și au fost montați stâlpii pe care se vor monta corpurile de iluminat. Stadiul lucrărilor este de 57%. În urma implementării acestui proiect european factura la curent pentru iluminatul public va fi mai mică cu 52%, contribuind astfel la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin creșterea eficienței energetice a sistemului de iluminat public local. Asigurarea nivelului de iluminare de 5,28 lx și luminanța medie menținută minimă de 0,3 cd/m², coroborat cu optimizarea consumurilor de energie electrică, implementarea sistemului de telegestiune care conduce la economii de energie electrică, creșterea eficienței sistemului de iluminat, prin reducerea costurilor cu întreținere și menținere aferente funcționării în siguranță și regim de continuitate a infrastructurii SIP. Valoarea totală a proiectului este de 3.371.552,00 lei. Valoarea finanțării nerambursabile este de 3.301.327,96 lei din care, 2.863.396,70 lei din Fondul European de Dezvoltare Regională, 437.931,26 lei finanțare din bugetul național și 67.374,04 lei contribuție proprie a beneficiarului. Perioada de implementare a proiectului: 1 septembrie 2018 - 31 decembrie 2022.

Editorial

Petru Roman

Deta muncește

Am spus de multe ori că pentru un primar bun scuza că nu sunt bani nu e acceptabilă. Sigur toate administrațiile locale se confruntă cu problema fondurilor și cauzele sunt diverse, de la sabotaje politice la mici răzbunări personale sau crize economice. Primarul este ales și primește încrederea oamenilor tocmai pentru a rezolva aceste probleme și eu am făcut eforturi pentru a depăși lipsa de fonduri pentru proiectele orașului nostru. În primul rând am avut grijă să găsesc oameni care se știe și să vrea să lucreze în această zonă, deloc simplă, a atragerii fondurilor europene. Am găsit acești oameni și vreau să le mulțumesc din partea comunității pentru munca depusă, de multe ori peste orele de program. La fel de importantă este identificarea surselor de finanțare, a axelor pe care se distribuie fondurile europene. Am știut de fiecare dată să găsim aceste oportunități și am scris proiecte care apoi au fost finanțate. Rezultatele încep să se vadă și în anii care vor urma orașul nostru va trece prin transformări spectaculoase, tocmai prin atragerea acestor fonduri europene. Cei care nu ne vor binele nu au decât să regrete. Deta nu așteaptă cu mâna întinsă. Deta muncește și obține bani pentru dezvoltare și acest lucru este tot mai vizibil.

Ansamblul Sveti Nikola, la Ruga de la Soca

Tradițiile, datinile sau obiceiurile unui popor au reprezentat dintotdeauna manifestări ce au luat de-a lungul vremii forma unor adevărate spectacole cu semnificații profunde asupra omului și relațiilor lui cu lumea înconjurătoare. Ele formează un sistem corelat cu viața omului, cu normele care organizează această viață, cu regulile de conviețuire socială care asigură buna orânduire a societății. În procesul de conservare a identității unui popor ori a unei etnii este esențială păstrarea cu sfințenie a tradițiilor și datinilor moștenite din străbuni. Un exemplu în acest sens este și ansamblul Sveti Nikola Deta, unul dintre membrii Centrului Cultural Deta și totodată reprezentat al etniei sârbe din orașul Deta, care a participat marți, în data de 8 noiembrie la Ruga Sârbească din localitatea Soca, cu ocazia celebrării Sfinților Arahangheli Mihail și Gavril pe rit vechi. Sărbătoare care reprezintă totodată și hramului bisericii ortodoxe sârbe din satul Soca a început cu oficierea sfintei liturghii și a continuat cu tradiționala sfințire și tăiere a colacului, un obicei străvechi al poporului sârb, moștenit din generație în generație și păstrat și în

zilele noastre. Membrii grupei de tineri ai ansamblului nostru au fost prezenți la sfânta liturghie, la finalul acesteia cântând un cântec bisericesc pentru numărul însemnat de credincioși prezenți la slujbă. Apoi, după tăierea colacului, aceștia au oferit în curtea bisericii pentru toți cei prezenți un program artistic alături de tânărul acordeonist din orașul nostru, Deian Giurgiev, program care a constat din hore tradiționale sârbești, precum: malo kolo, žikino kolo, madjarac, moravac, užičko kolo, reușind împreună să încante privirile și să cucerească sufletele celor prezenți. Și acest lucru s-a datorat faptului că au reușit prin bucuria și dragostea pentru folclorul sârbesc să reînvie amintiri valoroase ale sătenilor și să creze o parte din atmosfera de sărbătoare din anii de altă dată. Astfel, prin aportul adus în valorificarea și păstrarea tradițiilor și obiceiurilor etniei sârbe în România, ansamblul Sveti Nikola reușește să își atingă scopul propus cu fiecare participare artistică pe care o desfășoară, făcându-ne mândri de activitatea lor. **(Diana Božić)**

În atenția cetățenilor cărora le expiră actele de identitate

Potrivit dispozițiilor art.12 alin (1), art.14 alin (1) și cele ale art.19 alin (1) lit a) și alin (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2005, privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români, republicată, cu modificările și completările ulterioare, persoanele care dețin acte de identitate al căror termen de valabilitate expiră, au obligația de a depune cererea și documentele necesare pentru eliberarea actului de identitate.

În cazul neprezentării în termen de 15 zile de la data expirării, persoanele vor fi sancționate contravențional. Persoanele în cauză se vor prezenta la sediul S.P.C.L.E.P. situat în Oraș Deta str. Calea Ghiladului nr. 1-2, jud. Timiș.

Ceaunul și Grătarul la Opațița

Putem spune că vestita toamnă este anotimpul plin de culoare pentru poeți și plin de muncă pentru gospodari. Și asta pentru că ea ne dăruiește, an de an, o mulțime de miresme, arome, culori și fel de fel de roade parfumate și delicioase. Gospodarii harnici au semănat încă din primăvară, le-au îngrijit întreaga vară, ajungând ca în toamnă să culegă roadele muncii lor. Toamna, anotimpul care pictează natura în mii de culori, este sezonul în care gospodarii harnici se bucură de roadele pământului pentru care au muncit tot anul. Acum se culeg fructele și legumele târzii, se pun murăturile și se pregătesc dulcețurile din fructe de pădure, gutui, măceșe și alte bogății ale naturii. La fel ca în fiecare an, efortul gospodarilor noștri a fost răsplătit și de această dată cu multe fructe și legume gustoase și sănătoase. Astfel, ca la orice bănățean de fală, acest lucru merită sărbătorit. Și cum Festivalul culinar Ceaunul și Grătarul de la Deta s-a dovedit a fi un real succes, opăcițenii nu s-au lăsat mai prejos, astfel că, sâmbătă, 22 octombrie a fost organizată o nouă ediție a Competiției Gastronomice "Ceaunul și Grătarul" în satul Opațița. Gospodarii din Opațița și invitații lor și-au etalat întreaga bogăție rezultată din munca de peste an, transformând roadele toamnei în preparate delicioase, pregătite după rețete vechi și autentice în mod tradițional. Astfel, s-au înscris 20 de echipe în concurs reușind să creeze o zi de toamnă însoțită, cu multă veselie și bucurie. La buna dispoziție au contribuit și grupele de tineri și seniori ai ansamblului de dansuri populare românești al Centrului Cultural Deta, precum și interpreta locală Sara Peter acompaniați de formația instrumentală Pro Datina, cu toții reușind să ofere un program artistic excepțional cu dansuri și cântece tradiționale și autentice din Banatul de pusti. Artiștii au reușit să mângâie sufletele publicului și să creeze multă emoție, programul lor fiind dedicat părintelui Ioan Rujan, care a trecut de curând la cel veșnic. După prestația lor ringul de dans a fost umplut din nou, pentru că a urmat rândul orchestrei Pro Datina alături de interpreții Daiana Matirel, Denisa Peia și Valentin Vădrariu să creeze atmosfera de sărbătoare.

Nu a lipsit nici momentul mult așteptat încă de la începutul evenimentului, și anume anunțarea câștigătorilor. Ca de fiecare dată, juriul a fost pus în postura, practic imposibilă, de a alege cele mai bune preparate, astfel că membrii juriului au acordat premiul I tuturor echipelor, datorită preparatelor gustoase pregătite. Echipetele au fost

premiat și felicitate de către primarul orașului Deta, domnul Petru Roman și de către viceprimarul orașului, domnul Radu Rotar. Lumea din care face parte țărânul român a fost dintotdeauna bogată în obiceiuri și tradiții. Prin astfel de manifestări, oamenii din diverse zone ale țării, au încercat să dea însemnătate anumitor momente sau întâmplări din viața lor. Opăcițenii, bănățeni înzestrați cu harul trudei, al rânduielii și milostiveniei sunt exemplul de gospodari care transformă munca și rigurozitatea în sărbătoare. Iar acolo unde există sărbătoare sunt doar oameni buni. (Diana Božic)

Participanții concursului de gătit România

- ✓ **BĂIEȚII VESELI** - Opațița - Fasole cu afumătură
- ✓ **CUMNAȚII PRICEPUȚI** - Opațița - Tochitură cu mămăliguță
- ✓ **BERARIU TEAM** - Opațița - Tocăniță de capră
- ✓ **VECINELE** - Opațița - Sărmăluțe bănățene
- ✓ **TRICOLORUL** - Deta - Stufat de ied
- ✓ **AQUATIM** - Deta - Paprikaș de porc
- ✓ **BUCĂTĂRII VESELI** - Asociația Seniorilor Deta - Fasole cu ciolan
- ✓ **MEHALA** - Deta - Ciorbă de vacuță
- ✓ **ȚUNDRIC BAND** - Deta - Tocăniță opăcițeană
- ✓ **BLONDIȚA, PICIU ȘI PRIETENII** - Deta - Sărmăluțe în cuib
- ✓ **MESERIAȘII** - Primăria Deta - Szekeley Gulaș

Străinătate

- ✓ **BUCĂTĂRII LU' MĂRGHITA** - MĂRGHITA - SERBIA - Tocăniță de porc cu ciuperci
- ✓ **VASA CU PRIETENII** - BARICE - SERBIA - Gulaș ca la Barice
- ✓ **BAJKERI** - PANONSKI GUSARI - PLANDIȘTE - SERBIA - Moto gulaș
- ✓ **COȘTEIENII** - COȘTEI - SERBIA - Gulaș coșteian
- ✓ **S.C.A. MIHAI EMINESCU** - COȘTEI - SERBIA - Ciorbă de crap
- ✓ **FAMILIȘTII** - ALIBUNAR SERBIA - Iahnie de fasole
- ✓ **GOSPODARII** - GREBENAC - SERBIA - Fasole sârbească
- ✓ **VULTURII** - GREBENAC - SERBIA - Purcel în vas de lut
- ✓ **PRIMĂRIA ČOKA** - ČOKA - SERBIA - Platou sârbesc cu diverse preparate de carne la grătar

MONITORUL

PRIMĂRIEI DETA

Activități extrașcolare pentru elevii de la Liceul Tehnologic "Sf. Nicolae"

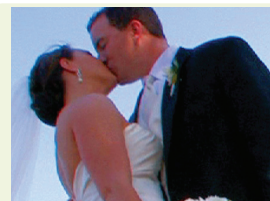
Luna noiembrie, a treia lună de școală pentru elevii Liceului Tehnologic "Sf. Nicolae", i-a "prins" pe aceștia în noi activități care, pe lângă timpul dedicat pregătirii pentru orele de curs, i-a solicitat în plus. Dar, cum, atunci când e pasiune, nimic nu e prea greu, elevii noștri nu s-au dat în lături de la nimic și s-au implicat responsabil cum au știut ei mai bine. În ciuda frigului, care deja s-a instalat, săptămâna trecută, elevii pasionați de ecologie, coordonați de doamna profesoară Cristina Vâlcea, au participat, în Timișoara, la activitatea: Mutăm școala afară, care, în cadrul "laboratoarelor de educație ecologică în aer liber", a implicat

plantarea de copaci, în locuri special amenajate și destinate în acest sens, pentru sporirea spațiilor verzi în orașul de pe Bega. Cu această ocazie, elevii noștri de liceu, și-ai demonstrat nu doar pasiunea și priceperea, ci și rezistența fizică.

Și cum talentul le prisosește elevilor noștri, începând cu săptămâna trecută, cei mai pricepuți la desen dintre ei au început un proiect de vopsire a pereților interiori ai liceului și ai școlii gimnaziale cu desene sugestive. Dintre acestea, pot fi menționate un glob pământesc, o trusă cu instrumente de geometrie, molecula de ADN, circuitul banilor etc., cele mai multe reprezentând simboluri

ale unor discipline studiate la școală. Proiectul continuă până la sfârșitul săptămânii viitoare, timp în care elevii desenează mai întâi în creion contururile, ulterior acestea fiind vopsite în diverse culori. La final, și-au propus să dea viață și treptelor interioare, "umplându-le" cu citate motivaționale, dar și cu concepte pe care școala noastră le promovează în procesul de educație.

Și, fiindcă elevii noștri sunt plini de energie, în paralel își găsesc timp și pentru a se implica în repetițiile celor două spectacole care vor urma la sfârșitul acestei luni și luna viitoare, cel în cinstea zilei de 1 decembrie și cel de ziua școlii, de 6 decembrie. (Prof. Popescu Alina)

CĂSĂTORII

♥ ARISTOTEL LIVIU-IONUȚ
și IUNG PATRICIA- 22.10.2022

♥ VARANIC JELIKO-ANDREI
și TONCU ALEXANDRA-
NICOLETA-29.10.2022

*Le dorim
Casă de piatră!*

**Dumnezeu să îl
odihnească în pace!**

† DAN ACHIM,
decedat la data de 15.10.2022 - 46 ani

**Primăria orașului Deta
transmite familiei
îndoliate, sincere condoleanțe!**

Rezultate de excepție la Cupa Bocșa 2022

După o pauză de doi ani, la Bocșa în data de 15.10.2022 a fost organizată o nouă competiție de badminton. CSO DETA - secția badminton a participat la șase categorii și a reușit să câștige patru titluri de campioni.

Cele mai bune poziții ocupate de tinerii sportivi din Deta au fost următoarele:

- ☐ Măguț Andrei- locul I
- ☐ Giurgiev Ariana- locul I

- ☐ Firca Lucas- locul I
- ☐ Giurgiev Iadranca- locul I
- ☐ Strâmban Larisa- locul II
- ☐ Artucov Silvana- locul III
- ☐ Meosu Karla- locul III
- ☐ Szelei Giulia- locul III
- ☐ Ghergulov Daniel- locul III
- ☐ Măguț Ștefan- locul III
- ☐ Cazacincu Mario- locul III

Felicitări tuturor sportivilor de la secția de badminton a CSO Deta!

Cupa de Toamnă UVT la badminton

Clubul sportiv UV Timișoara -secția badminton cu sprijinul Consiliului Județean Timiș a organizat în data de 16.10.2022, Cupa de Toamnă UVT, competiție la care au participat sportivi din partea cluburilor de badminton din județele Timiș și Arad. CSO DETA- secția badminton a înscris sportivi la două categorii, clasele V-VIII, fete și băieți. În urma unor jocuri de bună factură tehnică, CSO DETA a obținut un titlu de campion prin Rotar Raul și un loc III prin Giurgiev Ariana.

Felicitări tuturor sportivilor CSO Deta secția badminton! (Radu Rotar)

